

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og
Fiskeri
L 160 - Bilag 7
Offentligt

Sondrup, den 20.03.06

Til medlemmerne af Folketingets fødevareudvalg

Fra Gruppen for Dyrevelfærd
Sondrupvej 48c
8350 Hundslund
Tlf. +45 86 55 00 09
www.dyrevelfaerd.dk

Angående vores møde med udvalget 22.03.06, kl.13.00 om foreslåede ændringer af
landbrugsloven.

I brev af 26.01.06 til Fødevareudvalget anførte vi, at vi forudser betydelige negative konsekvenser for dyrene og for miljøet dersom de af regeringen og Dansk Folkeparti foreslåede ændringer af landbrugsloven gennemføres.

Efterfølgende bad vi om foretræde for udvalget .

Af tidsmæssige årsager (15 min.) ønsker vi at koncentrere os om konsekvenserne for dyrene på mødet onsdag den 22.03. Især disse ændringer er problematiske for dyrenes forhold.

1. *"Det er hensigten, at den nye bekendtgørelse fortsat skal indeholde en maksimumsgrænse på 750 dyreenheder pr. bedrift, men med mulighed for et større dyrehold på bedrifter, der opfylder visse skærpede krav til dyrevelfærd. Husdyrholdet må dog ikke blive større end 950 dyreenheder".*

2. *"Som allerede forudsat ved ændringen af landbrugsloven i 2004 betragtes ægtefæller ikke mere som en juridisk enhed i relation til landbrugslovens erhvervsregler . Derfor skal ægtefæller heller ikke betragtes som en enhed i relation til begrænsningen på bedriftsniveau. To ægtefæller vil således hver kunne have en bedrift inden for maksimumsgrænsen. Dette vil indebære en fuld implementering af den tilstræbte ligestilling i lov om landbrugsejendomme, hvorefter ægtefæller kan eje og drive hver sin bedrift, uafhængigt af den anden ægtefælle".*

Som bilag til dette brev vedhæfter vi uddybende kommentarer til dyrenes situation med det nuværende antal dyr i landbrugets dyrehold og beder udvalgets medlemmer om at forestille sig situationen med dobbelt så mange dyr.

Også kopi af brev af 26.01.06 fra os til medlemmerne af Fødevareudvalget og Miljøudvalget vedhæftes.

Med venlig hilsen

Bente Tolley, fmd

Uddybende kommentarer:

1. Ændring af Landbrugsloven

Fødevareministeriets indledning i nyhed af den 13. januar 2006

"Dansk landbrug skal styrkes, og landmændenes lejere skal have bedre vilkår"

Regeringen og Dansk Folkeparti har indgået en politisk aftale om at ændre Landbrugsloven. Ændringsforslaget fra fødevareminister Hans Chr. Schmidt er netop sendt i høring. Forslaget skal blandt andet ligestille landmændenes lejere med landets øvrige lejere. Landmænd skal have lov til at udvide deres husdyrhold, hvis de overholder krav til dyrevelfærd og miljø. Reglerne for, hvor meget jord den enkelte landmand skal eje i forhold til sin husdyrproduktion, skal ændres. Formålene er at bremse transporten af levende dyr ud af landet, så danske arbejdspladser bevares. Prisen på landbrugsjord lettes, og landmændene opmuntres til at investere i ny teknologi, der muliggør en alternativ udnyttelse og fordeling af husdyrgødning".

Forslaget indeholder blandt andet:

Siden 5:

"Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for staten, kommunerne og amts-kommunerne".

Fødevareministeriets forslag kan betyde en fordobling af husdyr i Danmark, for eksempel ca. 300 millioner stykker fjerkræ og ca. 70 millioner grise. I dag er der udgifter til 1) fødevareregionernes kontrol af besætninger og 2) fødevareregionernes kontrol på slagterierne af såvel levende dyr som slagtede kroppe og 3) Fødevestyrelsens medicinrejsehold og 4) særlige foranstaltninger på grund af medicinforbruget i landbrugets dyrehold og 5) forskning udført ved hjælp af offentlige midler på grund af landbrugets forurening og lugtproblemer fra gylle m.v. Samlet set vil disse udgiftsposter blive fordoblet, hvis forslaget vedtages.

Siden 5:

"Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser".

Regeringen og Dansk Folkeparti glemmer folkesundheden. Mennesker, dyr, natur, vandmiljø og flora og fauna vil lide skade på grund af de alvorlige påvirkninger, som direkte forårsages af de store mængder affaldsstoffer fra de mange millioner husdyr. I dag er landbrugets udledning af kobber, østrogen, ammoniak og andre skadelige stoffer fra gylle en alvorlig trussel mod miljøet og folkesundheden. Vedtagelsen af vandmiljøplaner var en start, andre foranstaltninger vil komme til i takt med øget viden om medicinresistens hos dyr og mennesker, faldende fertilitet blandt dyr og mennesker etc. Hvis antallet af dyr øges, vil belastningen på mennesker, dyr, miljø og flora og fauna stige tilsvarende.

Forslaget indebærer blandt andet, at landmanden "kan samle sin svineproduktion på en ejendom, hvor lugten og støjen ikke generer naboen". Men da beboelser ligger tæt i Danmark, er dette ikke muligt. Mennesker, dyr, miljø og natur vil lide skade.

Regeringen og Dansk Folkeparti håber at løse disse beskrevne problemer ved at give landmændene "økonomiske incitament" og ved at "opmuntre" landbruget. Men disse alvorlige problemer kan ikke løses ved at håbe på det bedste; konkret lovgivning på området er helt nødvendig for at forhindre forurening og sygdom.

Side 7:

"Det er hensigten, at den nye bekendtgørelse fortsat skal indeholde en maksimumsgrænse på 750 dyreenheder pr. bedrift, men med mulighed for et større dyrehold på bedrifter, der opfylder visse skærpede krav til dyrevelfærd. Husdyrholdet må dog ikke blive større end 950 dyreenheder".

Vi fraråder, at der gives tilladelse til flere dyr på den enkelte bedrift, idet der ikke foreligger undersøgelser af besætningsstørrelsens indvirkning på dyrenes forhold, trivsel og velfærd. Indtil sådanne undersøgelser foreligger, finder vi det uansvarligt at give tilladelse til et større antal dyr pr. bedrift.

Side 7:

"De nærmere krav vil bl.a. omfatte vilkår om udarbejdelse af en dyrevelfærdshandlingsplan, der bl.a. vedrører vilkår om boksstørrelser, sygestier, halmtildeling, anvendelse af farebøks og dyrlægetilsyn samt en miljøhandlingsplan for den pågældende bedrift. I handlingsplanen skal beskrives de tiltag, som landmanden agter at tage for at sikre en miljøvenlig drift samt dyrenes fortsatte trivsel på bedriften". Og "Vurderingen af handlingsplanerne skal ske på baggrund af kriterier, som fastlægges med udgangspunkt i en faglig udredning, der skal være afsluttet ultimo 2006".

Hvis forslaget vedtages, vil den ændrede lov træde i kraft uden det lovgivningsmæssige grundlag. Nogle af de nævnte vilkår i dyrevelfærdshandlingsplanen eksisterer allerede, andre eksisterer ikke og vil ikke i overskuelig fremtid være på plads. Med andre ord: Forslagsstillerne lægger op til, at der vedtages en lov uden bestemmelser, som kan beskytte dyrene. Dette kan vi under ingen omstændigheder acceptere.

Der er nye regler på vej om hold af bl.a. svin. Disse regler vil lovgive om andre punkter i dyrevelfærdsplanen. Dermed vil nogle punkter i handlingsplanen på lang sigt blot være en gentagelse af anden lovgivning og dermed være overflødige.

I forslaget tales der om "de tiltag, som landmanden agter at tage for at sikre (...) dyrenes fortsatte trivsel på bedriften". Vi gør opmærksom på, at dyr i dansk landbrug ikke trives i dag:

1. Forbruget af medicin i danske husdyrhold er stigende i øjeblikket og dette medicinforbrug giver anledning til bekymring hos forskere, regeringen og politikere på grund af risiko for medicinresistens hos mennesker. Forbruget af de mange tons antibiotika pr. år i danske dyrehold indikerer, at der er alvorlige dyreværns-mæssige problemer i besætningerne. Familie- og forbrugerministeren iværksatte sidste år en undersøgelse for at finde årsager til det stigende forbrug af medicin til dyr. Denne undersøgelse er ikke afsluttet.

2. Alene antallet af døde grise, som sendes direkte fra besætning til destruktionsanstalt ligger i øjeblikket på ca. 7 millioner. Dette tal indikerer meget alvorlige dyreværns-mæssige problemer i danske dyrehold og vi er af den opfattelse, at dødstallene for dyr i besætningerne vil stige voldsomt, hvis forslaget vedtages, fordi de nuværende problemer helt åbenlyst ikke er løst.

De skridt, som landmanden "agter at tage", skal udmøntes i konkret lovgivning, så ingen kan være i tvivl om reglerne, hverken landmænd eller myndigheder.

Side 7-8:

"Som allerede forudsat ved ændringen af landbrugsloven i 2004 betragtes ægtefæller ikke mere som en juridisk enhed i relation til landbrugslovens erhvervsregler. Derfor skal ægtefæller heller ikke betragtes som en enhed i relation til begrænsningen på bedriftsniveau. To ægtefæller vil således hver kunne have en bedrift inden for maksimumsgrænsen. Dette vil indebære en fuld implementering af den tilstræbte ligestilling i lov om landbrugsejendomme, hvorefter ægtefæller kan eje og drive hver sin bedrift, uafhængigt af den anden ægtefælle".

Denne ændring kan efter vores skøn betyde en fordobling af antallet af husdyr, hvilket vil føre til en fordobling af medicinforbruget, en fordobling af antallet af døde dyr, som indleveres til destruktionsanstalterne og en øget belastning af mennesker, dyr, miljø og flora og fauna.

Side 8:

"Arealkravet på ejendomsniveau udgør også en af flere barrierer i slagtesvineproduktionen. Ved en optimering af en produktion inden for de arealmæssige rammer vil en smågriseproduktion alt andet lige give den største indtjening pr. dyreenhed, hvilket indebærer en tilskyndelse til at undgå slagtesvineproduktion.

Dette øger presset i retning af eksport af levende smågrise til skade for beskæftigelsen, ligesom det medfører en stigning i antallet af lange dyretransporter."

Det areal, som landmænd med husdyr skal eje til at køre gylle ud på, ønskes reduceret, i stedet kan der udformes "gylleaftaler" med naboer m.. Men da det er vanskeligt for myndighederne at kontrollere, om gylleaftaler bliver overholdt og endnu vanskelige at finde ud af, om gylleaftalerne er fiktive, fraråder vi den foreslåede reduktion i areal, som landmænd med husdyr skal eje.

Med dette forslag om ændring af arealkravet håber regeringen og Dansk Folkeparti, at landmændene ikke mere vil sende smågrise og andre dyr ud på lange transportere og at landmændene vil reducere antallet af dyretransporter i det hele taget. Tidligere erfaringer viser, at dette ikke nødvendigvis vil være tilfældet og vi mener, at forslagsstillernes håb vil blive gjort til skamme. Begrænsning af dyretransporter skal i vores øjne ske via lovgivning med direkte krav: F.eks. er en lov om, at dyr skal transporteres til nærmeste slagteri, den eneste måde at begrænse de stigende dyretransporter på.

2. 'Dyrevelfærd kan drukne i masseproduktion'.

Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003 (seneste)

Citater fra rapporten:

Side 8: Det Veterinære Sundhedsråd oplever i stigende grad under behandlingen af forelagte sager en tendens til, at **hensynet til det enkelte dyr drukner** i mængden af andre dyr i de store besætninger, især i store malkekvæg-, svine- og fjerkræbesætninger. Det gør sig også gældende i de nye typer af sager, der er resultatet af Fødevareregionernes rutinemæssige, uanmeldte velfærdsinspektioner. Strukturudviklingen i de fleste produktioner går meget hurtigt i retning af større besætninger, større flokke af dyr og en øget mekanisering og automatisering, der medfører, at den enkelte medarbejder skal passe flere og flere dyr. Fortjenesten på det enkelte dyr marginaliseres, hvorfor løsningen kan blive masseproduktion med en reduceret opmærksomhed på det enkelte dyr og med en accept af, at der vil være et vist spild. Omkostningerne ved dette spild kan være, at de omfattede dyr ikke bedst muligt beskyttes mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe samt at de ikke huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Side 9: Det Veterinære Sundhedsråd har forståelse for nødvendigheden af, at der i storproduktionen oftest skal håndteres mange dyr ad gangen, men Rådet finder det uacceptabelt, at man under sådanne håndteringer stiltiende accepterer, at en vis del af dyrene derved kommer til skade.

Inden for svineproduktionen ses jævnligt, at **grise drives eller transporteres så voldsomt** eller stoves så tæt, at flere kommer til skade på lemmerne, pådrager sig sår eller får andre skader. Der ses i staldene for mange søer, der får lov at udvikle alvorlige skuldersår, enten fordi underlaget i farestierne er uegnet i kombination med, at soen under opfostring af sit kuld taber for meget i vægt, eller at soen på grund af lidelser i lemmerne ligger så længe ned, at liggesår bliver følgen, såfremt der ikke gribes ind i tide.

Inden for produktionen af **slagtekyllinger** er det betænkeligt, at det accepteres, at kyllinger indfanges på en så voldsom måde, at en vis høj procentdel af dem pådrager sig brud på vingerne, eller at de opstaldes under forhold, der resulterer i, at de pådrager sig svidninger på trædepuderne eller andre smertevoldende lidelser i bevægeapparatet.

I forbindelse med opstaldning af **malkekvæg** i løsdriftsstalde er der fremkommet et begreb, der kaldes "taberkøer". Dette er oftest køer, der på grund af en sygdom, gangbesvær, størrelse eller andet bliver anvist en plads nederst i flokkens rangorden. Dette bevirker, at disse malkekøer ikke kan klare sig ved foderbordet og magrer af for til sidst at forsøges leveret til slagteriet eller blive aflivet. Ved ankomsten til slagteriet er sådanne afmagrede køer ofte så afkræftede og lidende, at de ikke er i stand til at rejse sig fra gulvet i lastvognen og undertiden tillige er nedtrådt af de øvrige kreaturer på læsset.

"Det Veterinære Sundhedsråd finder, at denne udvikling er betænkelig, hvorfor det bør give anledning til at præciseres, at en sådan masseproduktion ikke fritager for ansvar for det enkelte dyr.

På den baggrund ser Rådet, at der er to modsat rettede udvikling i gang med væsentlig risiko for kollisioner. Den ene udvikling går i retning af en skærpelse af samfundets syn på forsvarlig behandling af det enkelte dyr. Den anden udvikling går i retning af, at omsorgen for det enkelte dyr nedprioriteres i masseproduktionen."

3. "Velfærdsproblemer hos de danske søer".

I efteråret 2004 fik Birgitte I. Dam, dyrlæge, ph.d. i adfærdsbiologi, Den Kongelige Veterinære Højskole, offentliggjort en rapport over danske søers tilstand: "Velfærdsproblemer hos de danske søer". Birgitte I. Dam fandt, at knapt en fjerdedel (25%!!) af søerne er så dårlige, at de ikke kan sendes til slagtning på grund af sygdom. Søerne udsættes bevidst for stress og sult og de har knoglebrud, sår og infektioner, mave- og tarmlidelser. Mange søer dør som følge af blodtab fra blødende mavesår. Dyrene aflives eller dør selv og sendes til destruktion.

4. Dødelighed i konventionelle stalde

Jyllands-Posten skrev f.eks. den 5. september 2005 på sin internetavis, at nye opgørelser fra svinebranchens organisation, Landsudvalget for Svin, viser, at dødeligheden er stigende for alle kategorier af svin i de konventionelle besætninger - fra de mindste pattegrise til slagtesvinene. Samlet set indebærer den nuværende dødelighed på 21,2 pct., at syv millioner svin hvert år dør eller aflives i utide. Ifølge Jyllands-Postens analyser er der sket en stigning i dødeligheden for svin på 25% i løbet af de seneste 10 år. For grise på 7-10 kilo er **dødeligheden steget med 57%**. Men pattegrisene (op til 7 kilo) er værst ramt. Ifølge Jyllands-Posten dør ca. 4,4 millioner pattegrise, inden landmændene tager dem fra soen, officielt når de er ca. 4 uger.

Gruppen for Dyrevelfærd mener:

I modsætning til grisesøerne, som Birgitte Dam har undersøgt, har man ikke noget samlet billede af årsagerne til død og aflivning af grise. Vi har gentagne gange bedt om en undersøgelse af de dyr, som går direkte fra staldene til destruktion. Den viden, som på den måde kan samles, vil være et uvurderligt værktøj til bedring af dyrenes forhold.

5. Dyretransporter:

VK's regeringsgrundlag fra den 18. februar 2005

Side 70: "Dyrevelfærd

I et rigt samfund som det danske har vi råd til at behandle vores dyr ordentligt. Regeringen vil fortsat arbejde for at forbedre EU-reglerne om transport af dyr. Indtil dette sker, ønsker regeringen, at Danmark på egen hånd - inden for EU-rettens rammer - skal gå foran og sikre den bedst mulige beskyttelse af dyrene under transport. Regeringen vil fastsætte regler om otte timers maksimal transporttid af særligt sårbare dyr, og om indretningen af såkaldte samlesteder, hvor dyr omlæsses navnlig med henblik på eksport. Regeringen vil søge at opnå frivillige brancheaftaler om transport af dyr.

Chefpolitiinspektør for færdselspolitiet Mogens Wilbert udtalte først i juni følgende til flere medier:

"Danske dyretransporter er så ringe, at færdselspolitiet finder alvorlige overtrædelser af dyreværnsloven i hver fjerde dyretransport, når politiet gennemfører kontroller. Samtidig blev det oplyst, at der årligt gennemføres 150.000 transporter af grise alene i Danmark. Dertil kommer transporter med kvæg og heste. I 2005 er der pr. ca. 1. juni foretaget 111 kontroller.

Sidste år var tallet det samme og situationen var den samme. Derfor vil politiet det næste år skærpe indsatsen med at kontrollere dyretransporter, udtalte chefpolitiinspektør Mogens Wilbert fra Rigspolitiets Færdselsafdeling til Politiken og til os den 13. oktober 2005.

Ifølge Politiken er 61 dyretransporter i år blevet noteret og 36 tilfælde skyldtes overtrædelse af regler om beskyttelse af dyr under transport. Pladsforhold og godkendelser var andre punkter, som ikke var i orden.

6. Medicin og resistente bakterier

112 tons antibiotika bruges årligt i et forsøg på at rette op på de produktionspåførte skader i staldene. Det store overforbrug af antibiotika resulterer i bakterier som er resistente overfor gængse typer af antibiotika, hvorved mennesker udsættes for fare. Kilde: Fødevarsatvirelsens kontrolrapport fra 2004.

7. Kobber og resistente bakterier

Pressemeddelelse 15. september 2005:

Spredning af kobber i naturen kan øge forekomsten af antibiotika-resistente bakterier.

Anvendelse af kobber kan dermed begrænse vore muligheder for at bekæmpe sygdomme hos mennesker med antibiotika. Det viser ny forskning fra Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) og Danmarks Fødevareforskning (DFVF)

Det giftige metal kobber bliver langsomt men sikkert ophobet i dansk landbrugsjord. Kobber tilføres jorden gennem svinegylle og spildevandsslam. De naturlige bakterier, der findes i jorden kan blive modstandsdygtige overfor kobbers giftvirkning.

Forskere ved KVL og DJVF har gennemført et markforsøg, hvor kobber blev tilført landbrugsjord. Efter flere år blev bakterier isoleret fra kobberholdig jord, og fra ikke-behandlet jord. Forsøget viste: At bakterierne fra kobberholdig jord blev mere modstandsdygtige (resistente) over for kobber. Og at de kobber-resistente bakterier samtidig var mere resistente overfor antibiotika.

Når bakterier beskytter sig mod kobbers giftige virkning, bliver de samtidig bedre til at beskytte sig mod antibiotika. Tilførsel af kobber virker som en drivkraft, der indirekte fremmer de bakterier, der er modstandsdygtige overfor antibiotika. Herfra kan modstandsdygtigheden via jorden, afgrøder og dyr måske overføres til bakterier, der fremkalder sygdomme hos mennesker.

Spredning af kobber i jordmiljøet kan på sigt begrænse vore muligheder for at bekæmpe sygdomme med antibiotika. Kobber bliver ikke nedbrudt, men fjernes ekstremt langsomt fra jordmiljøet. Et øget kobberindhold i jorden kan have meget langvarige konsekvenser for forekomsten af antibiotika-resistente bakterier og for menneskers sundhed.

Med venlig hilsen

Gruppen for Dyrevelfærd

Til medlemmerne af Fødevarerudvalget og Miljøudvalget

Den 13.01.06 blev 'Udkast til forslag til ændring af Lov om landbrugsejendomme', J.nr. 3101-X-05-2975) lagt ud på Direktoratet for FødevarerErhvervs hjemmeside. Deadline for kommentarer er sat til 01.02.06.

Loven træder efter Regeringens og Dansk Folkepartis plan i kraft 01.08.06.

Meget vidtgående ændringsforslag for dyrevelfærd og miljø ligger gemt under overskriften: 'Lov om landbrugsejendomme'. Dertil kommer, at udkastet ikke er sendt i høring i relevante organisationer. Denne henvendelse beror derfor på tilfældigheder, som gjorde Gruppen for Dyrevelfærd opmærksom på regeringens og Dansk Folkepartis planer.

Direktoratet for FødevarerErhverv oplyser til os, at man ikke har modtaget mange kommentarer/høringssvar til den politiske aftale om de foreslåede ændringer af Landbrugsloven, hvilket af ovennævnte årsager er indlysende.

Gruppen for Dyrevelfærd forudser betydelige negative dyrevelfærdsmæssige og miljømæssige konsekvenser, hvis forslaget vedtages, fordi:

- Antallet af dyreenheder udvides fra 750 til 950 pr. husdyrhold.
- Fødevarerministeren ønsker desuden lovhjemmel til at udstede bekendtgørelser '*der er tilpasset den teknologiske og strukturelle udvikling i landbrugserhvervet*'.
- To ægtefæller vil efter den nye lov hver kunne eje en bedrift inden for maksimumgrænsen.
- Kravet om arealer til udspredning af gylle reduceres.

De negative konsekvenser af regeringens forslag er bl.a. flere dyr i staldene, flere dyr skal transporteres, flere ammoniakuddunstninger fra staldene, flere skadestoffer via gylle på jorden, i søer og i vandløb.

Den ønskede lovhjemmel vil gøre det vanskeligt at skabe overblik over og kontrollere antallet af dyr i staldene og på transport og omfanget af miljøskadelige udledninger.

I ændringsforslaget er der henvist til 'gylleaftaler' mellem naboer, til ny teknologi og til skærpede krav til dyrevelfærd og miljø som kompensation for de foreslåede dyreværns- og miljømæssige forringelser af eksisterende lov. Ingen af disse er overvejet eller beskrevet. Lovgrundlaget eksisterer med andre ord ikke.

Desuden kan påregnes øgede offentlige udgifter til kontrol og offentlige udgifter til etablering og drift af gyllebehandlingsanlæg. F.eks. forklædt som højere el-priser.

Situationen for dyrene i landbruget er i dag ganske frygtelig. Mere end 7 mio. grise leveres årligt fra staldene direkte til destruktions og ifølge slagterikontrollen har den del af dyrene, som overlever til slagtetidspunktet (6 mdr.) det heller ikke for godt. Forbruget af antibiotika er stadig stigende og dermed risikoen for resistente bakterier til skade for mennesker. Politirapporter kan godtgøre, at der er problemer med hver 4. kontrollerede dyretransport. Alt i alt er situationen den, at landbruget ikke magter at tage sig ordentligt af det eksisterende antal dyr og tilmed udsætter befolkningen for risici.

Gruppen for Dyrevelfærd appellerer til udvalgene: reducer antallet af dyr i Danmarks stalde.

Med venlig hilsen
Bente Tolley, fmd.